

Forslag

til

Lov om ændring af lov om finansiel virksomhed, lov om værdipapirhandel m.v., lov om betalingstjenester og elektroniske penge, lov om forebyggende foranstaltninger mod hvidvask og finansiering af terrorisme, lov om ligebehandling af mænd og kvinder i forbindelse med forsikring, pension og lignende finansielle ydelser og forskellige andre love

(Ny tilgang til håndhævelse af solvenskrav og etablering af tilsyn med fastsættelse af referencerenter m.v.)

§ 1

I lov om finansiel virksomhed, jf. lovbekendtgørelse nr. 705 af 25. juni 2012, som ændret ved § 2 i lov nr. 512 af 16. juni 2008 og § 2 i lov nr. 557 af 18. juni 2012, foretages følgende ændringer:

1. I § 1 indsættes efter stk. 13 som nyt stykke:

»Stk. 14. Kapitel 20 d finder anvendelse på danske kreditinstitutter, der bidrager som stillere til fastsættelse af danske og udenlandske referencerenter.«

Stk. 14-16 bliver herefter til stk. 15-17.

2. I § 5, stk. 1, indsættes som nr. 28:

»28) Refererente:

En offentliggjort rente, der beregnes ved anvendelse af en formel på baggrund af en række uafhængige stilleres individuelle indberetninger i henhold til aftale eller regler herom, og som danner grundlag for en aftalt rentefastsættelse mellem kreditinstitutter eller mellem kreditinstitutter og disses kunder.«

3. I § 77 a, stk. 1, nr. 6, ændres »stk. 1 eller 3« til: »stk. 1 eller 4«.

4. § 124, stk. 5, ændres »end det, der fremgår af stk. 2, nr. 1« til: »i form af et tillæg til det solvenskrav, der fremgår af stk. 2, nr. 1. Finanstilsynet kan endvidere stille krav til hvilken type kapital, der skal opfylde tillægget«.

5. I § 144, stk. 1, ændres »stk. 1 og 3« til: »stk. 1 og 4«.

6. I § 225, stk. 1, ændres »stk. 4 og 5« til: »stk. 2, 5 og 6«.

7. I § 225 indsættes efter stk. 1 som nyt stykke:

»Stk. 2. Et pengeinstitut eller realkreditinstitut der opfylder kapitalkravene i § 124, stk. 2, men ikke opfylder det individuelle solvenskrav fastsat i medfør af § 124, stk. 5, skal iværksætte de nødvendige foranstaltninger for at overholde dette solvenskrav. Finanstilsynet kan påbyde instituttet

at foretage de nødvendige foranstaltninger inden for en af Finanstilsynet fastsat frist, som kan forlænges. Finanstilsynet kan løbende fastsætte yderligere foranstaltninger, såfremt det findes påkrævet. Finanstilsynet kan fastsætte en frist efter stk. 1 til opfyldelse af det individuelle solvenskrav fastsat i medfør af § 124, stk. 5, hvis instituttet ikke foretager de nødvendige foranstaltninger.«

Stk. 2-5 bliver herefter stk. 3-6.

8. I § 225, *stk. 3*, som bliver *stk. 4*, ændres »*stk. 4 og 5*« til: »*stk. 5 og 6*«.

9. I § 225, *stk. 4 og 5*, som bliver *stk. 5 og 6*, ændres »*stk. 1 og 3*« til: »*stk. 1 og 4*«.

10. Efter § 343 r indsættes før afsnit XI:

**»Afsnit X d
Fastsættelse af referencerenter**

Kapitel 20 d
Fastsættelse af referencerenter

§ 343 s. Ved fastsættelsen af referencerenter, jf. dog *stk. 5*, skal stillerne sikre, at rammerne for fastsættelsen er betryggende for kreditinstitutter og disses kunder.

Stk. 2. Ved stillere af referencerenter forstås kreditinstitutter, der ved indberetninger bidrager til fastsættelsen af referencerenter.

Stk. 3. Finanstilsynet fører tilsyn med, at rammerne for fastsættelsen af referencerenter er betryggende, jf. *stk. 1*, herunder at stillerne har tilstrækkelige retningslinjer og kontroller m.v.

Stk. 4. Finanstilsynet kan fastsætte nærmere regler om det i *stk. 3* nævnte tilsyn, herunder om krav til dokumentation, udarbejdelse af retningslinjer, gennemførelse af kontroller, og ekstern revision m.v.

Stk. 5. *Stk. 1-4* finder ikke anvendelse på Danmarks Nationalbanks fastsættelse af referencerenter, herunder fastsættelsen af T/N-renten.

Tilsyn

§ 343 t. Finanstilsynet kan indhente oplysninger efter § 347, *stk. 1-4*, om fastsættelsen af referencerenter, til brug for Det Europæiske System af Centralbanker, Den Europæiske Banktilsynsmyndighed, Det Europæiske Råd for Systemiske Risici, Den Europæiske Tilsynsmyndighed for Forsikrings- og Arbejdsmarkedspensionsordninger og Den Europæiske Værdipapir- og Markedstilsynsmyndighed samt organer etableret af disse under forudsætning af, at modtagerne af oplysningerne har behov herfor til varetagelsen af deres opgaver.«

11. I § 373, *stk. 2*, indsættes efter »§ 247 a, *stk. 9 og 10*,«: »§ 343 s, *stk. 1*,«.

§ 2

I lov om finansiel stabilitet, jf. lovbekendtgørelse nr. 875 af 15. september 2009, som senest ændret ved § 4 i lov nr. 273 af 27. marts 2012, foretages følgende ændring:

1. I § 6, *stk. 1*, indsættes efter »bestyrelse på«: »op til«.

§ 3

I lov om arbejdsskadesikring, jf. lovbekendtgørelse nr. 848 af 7. september 2009, som senest ændret ved lov nr. 443 af 23. maj 2012, foretages følgende ændringer:

1. I § 20, *stk. 4*, ændres »tilskadekomne« til: »efterladte«.

2. I § 44, *stk. 2*, og *stk. 7*, udgår »og 2«.

3. I § 83, *stk. 1*, indsættes efter »Færøerne«: »og i Grønland«.

§ 4

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. januar 2013, jf. dog *stk. 2*.

Stk. 2. § 1, nr. 3-9, træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende.

§ 5

Stk. 1. §§ 1 og 3 gælder ikke for Færøerne og Grønland, jf. dog *stk. 2*.

Stk. 2. § 1 kan ved kongelig anordning helt eller delvis sættes i kraft for Færøerne og Grønland med de ændringer, som de færøske og grønlandske forhold tilsiger.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning
2. Lovforslagets indhold
 - 2.1 Ny tilgang til håndhævelse af solvenskrav, herunder Finanstilsynets mulighed for at fastsætte risikotillæg med dispositionsbegrænsende virkning
 - 2.1.1. Gældende ret
 - 2.1.2. Baggrunden for forslaget
 - 2.1.3. Lovforslagets indhold
 - 2.2. Tilsyn med fastsættelse af referencerenter
 - 2.2.1. Gældende ret
 - 2.2.2. Baggrunden for forslaget
 - 2.2.3. Lovforslagets indhold
3. Økonomiske og administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner
4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet
5. Administrative konsekvenser for borgerne
6. Miljømæssige konsekvenser
7. Forholdet til EU-retten
8. Høring

1. Indledning

På baggrund af erfaringerne med flere pengeinstitutters forløb og sammenbrud har Finanstilsynet gennemført en række tiltag blandt andet en stramning af nedskrivningsreglerne med virkning fra 2. kvartal 2012. I lyset af en stramning af nedskrivningsreglerne foreslås det som et yderligere tiltag at gennemføre en ny metode for beregning af solvensbehov – en såkaldt 8+-metode – hvor solvensbehovet beregnes som 8 pct. af de risikovægtede poster med tillæg på de områder, hvor det enkelte institut har særlige risici. Ændringen af modellen sker ved en ændring af vejledning om tilstrækkelig basiskapital og solvensbehov. En overgang til denne metode for beregning af solvensbehov vil for nogle institutter indebære en stramning af kravene til institutternes solvensbehov i forhold til de gældende regler. På den baggrund vurderes det hensigtsmæssigt samtidig at sondre mellem et »hårdt« og et »blødt« krav i håndhævelsen af kapitalkravene, hvor overskridelse af et »hårdt« (men lavere) krav ligesom i dag medfører, at Finanstilsynet inddrager instituttets tilladelse, mens overskridelse af det »bløde« (og højere) krav vil blive ledsaget af krav om iværksættelse af foranstaltninger, herunder relevante dispositionsbegrænsende tiltag, over for instituttet, såsom krav om iværksættelse af genopretningsplaner, som kan indeholde elementer såsom salg af filialer, fusion m.v. Denne mere tålmodige tilgang over for disse institutter medfører for det første, at institutterne får tid til at reetablere kapitalgrundlaget, men sikrer tillige et længere tidsrum, inden Finanstilsynet skal inddrage tilladelsen og giver derved mere tid til at finde løsninger uden inddragelse af Finansiel Stabilitet A/S. Det er afgørende, at institutterne ikke får lov til at fortsætte i et længere tidsrum uden at iværksætte genopretning til større skade og tab for indskyder og kreditorer m.v. Det foreslås derfor ved nærværende lovforslag, at Finanstilsynet kan reagere ved udstedelse af tilsynsreaktioner og i sidste ende inddrage tilladelsen, hvis der ikke er fremdrift i kapitalgenopretningen m.v. Dette er endvidere i overensstemmelse med aktstykke 181, som blev tiltrådt af et flertal i Finansudvalget den 7. september 2011, og som udmønter dele af aftalen om en række konsolideringsinitiativer, som blev indgået den 25. august 2011 mellem regeringen, Venstre,

Det Konservative Folkeparti, Dansk Folkeparti, og Liberal Alliance, hvorefter »Finanstilsynet vil tilrettelægge sine arbejdsgange med henblik på at sikre, at tiltag til at forberede en overtagelse af nødlidende pengeinstitut iværksættes tidligst muligt og så vidt muligt i god tid, inden der gives frist til retablering af kapitalen«.

Lovforslaget vedrører tilsyn med fastsættelse af referencerenter. Lovforslaget tager sit afsæt i Erhvervs- og Vækstministeriets redegørelse om CIBOR fra september 2012.

Med lovforslaget fastsættes, at Finanstilsynet skal føre tilsyn med, at rammerne for fastsættelse af referencerenter er betryggende, herunder at stillerne af renten på tilstrækkelig vis kan redegøre for de forhold, der ligger til grund for indberetninger til referencerenterne.

Finanstilsynet bemyndiges endvidere til at fastsætte nærmere regler om tilsynet. Herunder at kreditinstitutter, der bidrager til at stille såvel danske som udenlandske referencerenter, skal have passende forretningsgange for indberetning til referencerenter og en betryggende metode for fastsættelsen. Herudover skal stillerne kunne dokumentere ændringerne i indberetningerne til referencerenter, eksempelvis ved at der dagligt føres en samlet logbog over ændringerne i indberetningerne til referencerenter, samt hvilke overvejelser der ligger bag indberetningen. Der indføres desuden mulighed for sanktioner, hvis stilleren af referencerenten ikke lever op til sine forpligtelser.

2. Lovforslagets indhold

2.1 Ny tilgang til håndhævelse af solvenskrav, herunder Finanstilsynets mulighed for at fastsætte risikotillæg med dispositionsbegrænsende virkning

2.1.1. Gældende ret

I henhold til § 124 i lov om finansiel virksomhed skal kreditinstitutters bestyrelse og direktion på baggrund af instituttets risikoprofil opgøre instituttets individuelle solvensbehov. Opgørelsen er nærmere beskrevet i Finanstilsynets vejledning om tilstrækkelig basiskapital og solvensbehov. Vejledningen beskriver Finanstilsynets praksis for vurdering af solvensbehovet med henblik på at skabe gennemsigtighed om Finanstilsynets arbejde i forbindelse med inspektioner m.v. Udgangspunktet for Finanstilsynets nuværende vejledning er den såkaldte sandsynlighedsmetode, men vejledningen beskriver også den såkaldte kreditreservationsmetode. I forbindelse med inspektioner m.v. anvender Finanstilsynet typisk begge metoder til opgørelse af solvensbehovet, men institutterne har i vid udstrækning metodefrihed ved opgørelsen af solvensbehovet, så længe resultatet giver et retvisende billede af solvensbehovet.

§ 225 i lov om finansiel virksomhed pålægger Finanstilsynet en pligt til at inddrage tilladelsen som pengeinstitut, realkreditinstitut, fondsmæglerselskaber og investeringsforvaltningsselskaber, hvis kapitalkravene i §§ 124, 125 og 125 a i lov om finansiel virksomhed ikke er opfyldt inden for en af Finanstilsynet fastsat frist. Opfyldelsen gælder både kravet til solvens og minimumskapital. Der gælder endvidere supplerende krav for fondsmæglerselskaber og investeringsforvaltningsselskaber. Finanstilsynet kan fastsætte en frist til at få tilvejebragt den nødvendige kapital, som kan forlænges.

2.1.2. Baggrunden for forslaget og lovforslagets indhold

Erfaringen fra navnlig de kriseramte pengeinstitutter har været, at det vil være hensigtsmæssigt dels at skifte til en mere enstrenget vejledningstekst med udgangspunkt i kreditreservationsmodellen. Institutterne vil således blive vejledt til at følge den anviste metode, men der vil fortsat være en

mulighed for at anvende alternative metoder. Desuden foreslås en mere generel anvendelse af 8+-tilgangen, hvor der med udgangspunkt i minimumssolvenskravet på de 8 pct. alene gives tillæg for særlige risici ud over normal risikopåtagning i pengeinstitutter; ikke kun på kreditområdet, som det er tilfældet i dag, men også på de øvrige risikotyper. Ændringen af modellen gennemføres ved en ændring af vejledning om tilstrækkelig basiskapital og solvensbehov. Anvendelse af 8+-modellen vurderes samtidig at være mere internationalt konform. I de nordiske lande indgår »bufferkravet« typisk som et »add-on« til 8 pct.-kravet. Dertil kommer, at det individuelle solvensbehov, som ligger udover de 8 pct., ikke nødvendigvis er bindende for institutterne, dvs. ikke nødvendigvis et krav hvis manglende efterlevelse betyder, at de nationale myndigheder inddrager instituttets tilladelse. Det forhold, at det ikke alene er kreditrisici, der gives tillæg for i en generel 8+-tilgang men også andre over-normale risici, betyder, at et metodeskift til 8+-metoden inden for den nuværende solvensbehovsramme indebærer en stramning af kravene til institutternes solvensbehov i forhold til de nugældende regler. Samtidig foreslås en mere tålmodig tilgang over for pressede institutter, som derved får tid til at reetablere kapitalgrundlaget. Den ændrede model skal ses i sammenhæng med den nævnte stramning af nedskrivningsreglerne. Med den nye tilgang til opgørelse af solvensbehov vurderes det hensigtsmæssigt samtidig at introducere en sondring mellem et »hårdt« og et »blødt« krav i håndhævelsen af kapitalkravene, hvor overskridelse af det »hårde« (men lave) krav fortsat vil medføre inddragelse af tilladelsen, mens overskridelse af det »bløde« (og højere) krav vil give Finanstilsynet mulighed for at fastsætte dispositionsbegrænsende tiltag og iværksætte en række tilsynsprocesser. Det foreslås samtidig, at Finanstilsynet kan stille krav til hvilken type kapital, der skal benyttes til at opfylde tillægget til 8 pct.-kravet.

Den foreslåede tilgang medfører, at Finanstilsynet kan gribe ind på et tidligere tidspunkt, idet Finanstilsynet kan følge de institutter, der bryder det »bløde« kapitalkrav, tæt. Med en større tålmodighed er det vurderingen, at der for disse institutter tilvejebringes bedre muligheder for at få rettet op på forretningen. Samtidig gives et større manøvrerum inden eventuel inddragelse af instituttets tilladelse, hvilket giver bedre tid til at finde løsninger uden inddragelse af Finansiell Stabilitet A/S. Samtidig er det afgørende, at institutter ikke får lov til at fortsætte i et længere tidsrum uden at iværksætte genopretning, da dette ellers vil kunne medføre større skade og tab for indskydere og kreditorer. Det er derfor vigtigt, at Finanstilsynet fortsat på ethvert tidspunkt har mulighed for at reagere med påbud m.v. og i sidste ende inddrage tilladelsen, selvom solvenskravet på 8 pct. er opfyldt, hvis Finanstilsynet vurderer, at der ikke er tilstrækkelig fremdrift i kapitalgenopretning m.v., nødvendige tiltag ikke iværksættes eller genopretningsplaner ikke vurderes realistiske at gennemføre. Modellen afbalancerer på den ene side hensynet til beskyttelse af indskydere og kreditorer, der tilsiger en umiddelbar reaktion ved brud på kapitalkravene og på den anden side, at nødlidende institutter har mulighed for at gennemføre en genopretning.

Sager om fastsættelse af foranstaltninger vil som udgangspunkt skulle forelægges Det Finansielle Råd. Påbud truffet af Det Finansielle Råd vil som udgangspunkt skulle offentliggøres, hvorved aktionærer, kunder m.v. bliver bekendt med situationen. Offentliggørelse skal imidlertid ikke ske, hvis det vil medføre uforholdsmæssig stor skade for instituttet eller efterforskningsmæssige hensyn taler imod offentliggørelse, herunder f.eks. hvis instituttets muligheder for at gennemføre genopretning reelt umuliggøres. Efter bekendtgørelse om finansielle virksomheders og investeringsforeningers m.v. pligt til at offentliggøre Finanstilsynets vurdering af virksomheden og investeringsforeningen (offentliggørelsesbekendtgørelsen) skal redegørelser udarbejdet af Finanstilsynet bl.a. efter hver inspektion offentliggøres. På tilsvarende måde som ved afgørelser truffet af Det Finansielle Råd skal der ikke ske offentliggørelse i situationer, hvor det efter Finanstilsynets vurdering vil medføre uforholdsmæssig stor skade for instituttet, herunder f.eks.

hvis instituttets muligheder for at gennemføre genopretning reelt umuliggøres, eller hvis efterforskningsmæssige hensyn taler imod.

Efter bekendtgørelse om kapitaldækning skal institutter offentliggøre oplysninger om solvensbehovet kvartalsvis eller halvårligt. Bekendtgørelsen indeholder en række undtagelser til offentliggørelsespligten. Institutterne kan bl.a. undlade at offentliggøre oplysningerne, hvis den information, som formidles, må betragtes som fortrolig, eller hvis offentliggørelse af oplysningerne vil medføre uforholdsmæssig stor skade på institutternes konkurrenceevne, herunder f.eks. hvis instituttets muligheder for at gennemføre genopretning reelt umuliggøres. Institutterne kan ikke udsætte offentliggørelsen, hvis dette vil kunne vildlede offentligheden, og instituttet ikke kan sikre, at oplysningerne behandles fortroligt.

Såfremt virksomheden efter de børsretlige regler skal udsende en selskabsmeddelelse, skal offentliggørelse efter de ovenfor nævnte regler afvente selskabsmeddelelsen.

I overensstemmelse med gældende ret vil der fortsat ved brud på solvenskravet og minimumskapitalkravet i § 124, stk. 2, i lov om finansiel virksomhed blive fastsat en frist i overensstemmelse med kriterierne i § 225, stk. 4, jf. stk. 1, til at finde en løsning for instituttet, uden at det foreslåede § 225, stk. 2, finder anvendelse. Hvis instituttet ikke finder en løsning inden fristens udløb, inddrages tilladelsen.

2.2. Tilsyn med fastsættelse af referencerenter

2.2.1. Gældende ret

Der har ikke tidligere været et offentligt tilsyn med fastsættelsen af referencerenter. Kvalitetssikringen af CIBOR har været varetaget af pengemarkedskomiteén under Finansrådet. Efter at Danmarks Nationalbank trådte ud af samarbejdet om CIBOR-fastsættelsen i april 2011, har der ikke været nogen myndighedsdeltagelse i komitéens møder eller ført nogen anden form for offentligt tilsyn. Pengemarkedskomiteéns medlemmer er ikke offentlige på nuværende tidspunkt. De udgøres af eksperter fra fem af de CIBOR-stillende banker (dog ikke CIBOR-stillerne selv), og komitéen mødes efter behov.

2.2.2. Baggrunden for forslaget

CIBOR er beregnede renter baseret på såkaldte stilleres individuelle indberetninger. Indberetningerne skal i henhold til de af Finansrådet fastsatte retningslinjer udtrykke den rente, hvortil banken er villig til at udlåne danske kroner for en aftalt periode på op til et år til en ”prime bank” på usikret basis.

CIBOR lider af det grundlæggende problem, at markedet for usikrede lån mellem pengeinstitutter efter finanskrisen stort set er faldet bort. Det er således ikke muligt at teste CIBOR-rentens niveau mod faktiske handler. Det er dog muligt at vurdere CIBOR-rentens udvikling i forhold til andre renter og sammenligne denne udvikling med udlandet.

CIBOR anvendes især i kontrakter kreditinstitutterne imellem, men også i pengeinstitutternes, realkreditinstitutternes og andre finansielle virksomheders mellemværender med erhvervsvirksomheder og husholdninger. Det er derfor af samfundsmæssig interesse, at CIBOR-renten fastsættes retvisende, og at der er tillid til renterne. Derfor indføres der et offentligt tilsyn med referencerenterne.

I Erhvervs- og Vækstministeriets redegørelse fra september 2012 kunne det konstateres, at CIBOR-systemet har en række svagheder, herunder at systemet ikke længere er markedsbaseret, og at bankernes procedurer og egenkontrol har været utilstrækkelig. Endelig var det vanskeligt at afgøre, om CIBOR-renten har været retvisende eller ej i perioder tilbage i tiden.

For at genskabe tilliden til referencerentesystemet, som spiller en væsentlig rolle i det samlede finansieringssystem, er der derfor behov for, at der bliver strammet op gennem følgende tre initiativer:

1. Etablering af en markedsbaseret supplerende referencerente (CITA)
2. Offentligt tilsyn med referencerenter og skærpede regler
3. Gennemgang af bankernes interne materiale.

Erhvervs- og Vækstministeriet har derfor indgået en aftale med Finansrådet, Realkreditrådet og Realkreditforeningen. Aftalen indebærer, at Finansrådet etablerer en markedsbaseret supplerende referencerente pr. 1. januar 2013, som baseres på CITA-renteswaps. Samtidig har de finansielle organisationers medlemmer, der tilbyder lån baseret på CIBOR, givet tilsagn om, at de også vil tilbyde lån baseret på CITA. Sektoren vil endvidere tilbyde kunder med lån knyttet til CIBOR at lægge om til lån, som ikke er baseret på CIBOR

Det offentlige tilsyn med referencerenter forestås af Finanstilsynet. Finanstilsynet skal føre tilsyn med, at rammerne for fastsættelse af referencerenter er betryggende, herunder at stillerne af renten på tilstrækkelig vis kan redegøre for de forhold, der ligger til grund for indberetninger til referencerenterne.

Det foreslås endvidere, at Finanstilsynet kan indsamle materiale, som vedrører forhold, der ligger tilbage i tiden. Såfremt Finanstilsynet i deres tilsyn efter de nye regler bliver opmærksom på forhold, der giver anledning til mistanke om en overtrædelse af eksempelvis konkurrenceloven eller straffeloven, overdrages sagen til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen eller politiet.

Finanstilsynet får de nødvendige sanktionsmuligheder for at sikre, at bankerne overholder retningslinjer for good governance og for redegørelse af forhold bag indberetninger.

2.2.3. Lovforslagets indhold

Der er behov for et offentligt tilsyn for at genskabe tilliden til CIBOR og sikre en stærkere kontrol med både CIBOR-fastsættelsen og fastsættelsen af øvrige relevante referencerenter. På den baggrund fastsættes det med lovforslaget, at Finanstilsynet skal føre tilsyn med rammerne for fastsættelse af referencerenter. Det bemærkes samtidig, at der også i visse andre lande indføres myndighedstilsyn med fastsættelsen af referencerenter.

Tilsynet vil være et tilsyn med de processer der foregår i kreditinstitutterne i forbindelse med fastsættelse af referencerenter, herunder f.eks. CIBOR, CITA og Swap referencerente. Hvis der oprettes andre referencerenter, som er omfattet af lovens definition, vil disse også være underlagt Finanstilsynets tilsyn. Finanstilsynets tilsyn vil således ikke være et tilsyn med det faktuelle referencerenteniveau, som i vidt omfang vil være baseret på et skøn baseret på det underliggende marked, men i stedet et procesorienteret tilsyn.

Finanstilsynet vil derfor med lovforslaget blive tildelt en række beføjelser, der skal sikre muligheden for et effektivt tilsyn. Tilsynet med fastsættelsen af referencerenter vil bl.a. indebære et tilsyn med, at danske kreditinstitutter på tilstrækkelig vis kan redegøre for de forhold, der ligger til grund for deres indberetninger til såvel danske som udenlandske referencerenter, herunder en beskrivelse af den metode som ligger til grund for den indberettede rente, samt et tilsyn med kreditinstitutternes governance-forhold relateret til deres indberetning til fastsættelsen af referencerenter.

Finanstilsynet kan i henhold til § 347 i lov om finansiel virksomhed allerede indhente oplysninger hos finansielle virksomheder m.v. omfattet af loven, hvis disse er nødvendige for tilsynets virksomhed. Med lovforslaget udvides dette til også at gælde i relation til tilsynet med fastsættelse af referencerenter og Finanstilsynets arbejde hermed. Med lovforslaget udvides dette desuden til også at gælde indhentelse af oplysninger til brug for videregivelse til for eksempel ECB og de europæiske tilsynsmyndigheder. De almindelige regler om Finanstilsynets tavshedspligt m.v. finder anvendelse på alle oplysninger Finanstilsynet har vedrørende fastsættelse af referencerenter.

Hvis Finanstilsynet eksempelvis vurderer, at en indberetning til fastsættelse af en referencerente ikke kan forklares ud fra den beskrevne metode og dokumentation, eventuelt i form af tilhørende logbog over daglige ændringer, eller hvis indberetningen ligger langt fra fixingen, eller handler, som kan observeres i markedet, kan Finanstilsynet indlede en dialog med stilleren af referencerenten med henblik på at få forklaret indberetningen.

Det fremgår endvidere, at Finanstilsynet bemyndiges til at udstede nærmere regler om tilsynsforpligtelsen. Således kan der i bekendtgørelse opstilles mere detaljerede rammer omkring tilsynet med fastsættelsen af referencerenterne. Bemyndigelsen indebærer, at Finanstilsynet kan opstille, hvilke krav der skal gælde for stillerne af referencerenter. Kravene skal sikre at stillerne har tilstrækkelige forretningsgange og kontrol med opgørelsen, herunder opgørelsesmetoden inklusive de subjektive og objektive elementer, der indgår heri.

Det vil endvidere fremgå af bekendtgørelsen, at stillerne på daglig basis skal kunne dokumentere hvilke overvejelser, der ligger til grund for, at de indberettede referencerenter og eventuelle afvigelser fra den beskrevne metode, eventuelt i form af en logbog. Dokumentationen skal således indeholde subjektive betragtninger som eksempelvis bankens risikovillighed og vurdering af likviditetssituationen (hvis denne ikke er objektiv) og redegøre for eventuelle afvigelser mellem stillerens indberetninger til de forskellige referencerenter.

Med lovforslaget foreslås desuden, at Finanstilsynet får mulighed for at indsamle materiale, som vedrører forhold der ligger tilbage i tiden, således at Finanstilsynet bliver i stand til at udføre et helhedsorienteret tilsyn i relation til om rammerne for fastsættelse af referencerenter er betryggende. Indsamlet materiale vedrørende forhold tilbage i tiden vil også kunne indgå i og dermed bidrage til at danne et fuldt og helt billede af en evt. straffesag om overtrædelse af den fremtidige lovgivning. Finanstilsynet får dog ikke med lovforslaget mulighed for at håndhæve en overtrædelse af lovgivning, som ikke var gældende på daværende tidspunkt.

3. Økonomiske og administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner

[De økonomiske konsekvenser vil blive finansieret via afgifter fra branchen.]

Finanstilsynet vil skulle føre tilsyn med fastsættelsen af referencerenter. Dette vil medføre et forøget ressourceforbrug for Finanstilsynet. De økonomiske konsekvenser anslås til 2 årsværk til Finanstilsynet.

Tilførslen af 2 årsværk til Finanstilsynet vil ske gennem forhøjelser af den årlige afgift for virksomheder under tilsyn.

De øvrige dele af lovforslaget vurderes ikke at have økonomiske eller administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner.]

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

[Etableringen af et tilsyn med fastsættelsen af referencerenter forventes at have administrative og økonomiske konsekvenser for de kreditinstitutter, der er stillere af referencerenter. Det vil kræve ressourcer at opstille, beskrive og dokumentere en metode til fastsættelsen af referencerenten og til at udarbejde forretningsgange. Det vil desuden dagligt kræve ressourcer at have den fornødne dokumentation, eventuelt i form af en logbog.

Konsekvenserne vurderes umiddelbart at være af mindre omfang.

De øvrige dele af lovforslaget vurderes ikke at have økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet.]

[Forelægges for TER]

5. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget har ikke administrative konsekvenser for borgerne.

6. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

7. Forholdet til EU-retten

Det er vurderingen, at en solvensbehovsmodel baseret på et »blødt« kapitalkrav, der fungerer som en »buffer« oven på minimumskapitalkravet, er foreneligt med rammerne i forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om reguleringskrav for kreditinstitutter og investeringsselskaber (CRR) og forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om adgang til at udøve virksomhed som kreditinstitut og om tilsyn med kreditinstitutter og investeringsselskaber og om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/87/EF om supplerende tilsyn med kreditinstitutter, forsikringsselskaber og investeringsselskaber i et finansielt konglomerat (CRD IV) for søjle 2, der ligeledes muliggør kapitalkrav for risici, som ikke allerede er omfattet af CRR. Hertil kommer, at modellen er forenelig med indfasningen af de nye krav i form af både kapitalbevaringsbuffer og kontracyklisk kapitalbuffer. Efter denne model bygger CRD IV-kapitalbufferne oven på de solvenskrav (både det »hårde« og »bløde« kapitalkrav), der udmåles efter 8+-modellen.

Herudover indeholder forslaget til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om et regelsæt for genopretning og afvikling af kreditinstitutter og investeringsselskaber og om ændring af Rådets direktiv 77/91/EØF og 82/891/EF, af direktiv 2001/24/EF, 2002/47/EF, 2004/25/EF, 2005/56/EF, 2007/36/EF og 2011/35/EF og af forordning (EU) nr. 1093/2010 krisehåndteringsdirektiv for

kreditinstitutter bl.a. styrkede regler om tidlig indgriben og krav om udarbejdelse af genopretningsplaner i samarbejde med tilsynsmyndigheden. Elementer som derved er helt på linje med den tilgang – og reaktionsmodel – som tilsynet forestiller sig skal praktiseres i en model, der indeholder mere »bløde« kapitalkrav.

8. Høring

Advokatrådet, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Arbejdsmarkedets Erhvervssygdomssikring (AES), Arbejdsmarkedets Tillægspension (ATP), Arbejdsskadestyrelsen, Beskæftigelsesministeriet, Børsmæglerforeningen, Danish Venture Capital and Private Equity Association, Danmarks Nationalbank, Danmarks Rederiforening, Danmarks Skibskredit A/S, Dansk Aktionærforening, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Byggeri, Danske Advokater, Danske Forsikringsfunktionærers Landsforening, Dansk Ejendomsmæglerforening, Danske Maritime, Danske Regioner, Dansk Erhverv, Dansk Forening for International Motorkøretøjsforsikring (DFIM), Dansk Industri, Dansk Investor Relations Forening – DIRF, Dansk Metal, Dansk Pantebrevsforening, Datatilsynet, Den Danske Aktuarforening, Den Danske Finansanalytikerforening, Den danske Fondsmæglerforening, Disciplinærnævnet for Statsautoriserede Revisorer, Erhvervsstyrelsen, Erhvervs- og Vækstministeriet, FDIH – Foreningen for Distance- og Internethandel, Finansforbundet, Finanshuset i Fredensborg A/S, Finansiell Stabilitet A/S, Finansministeriet, Finans og Leasing, Finansrådet – Danske Pengeinstitutters Forening, Finanssektorens Arbejdsgiverforening, Forbrugerombudsmanden, Forbrugerrådet, Foreningen af Forretningsførere for Udenlandske Forsikringsselskaber, Foreningen af Interne Revisorer, Foreningen af J.A.K. Pengeinstitutter, Foreningen Danske Revisorer, Foreningen Registrerede Revisorer, FOREX, Forsikring & Pension, Forsikringsmæglerforeningen, Forsvarsministeriet, Frivilligrådet, FSR – danske revisorer, Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd (FTF), Færøernes Hjemmestyre via Rigsombudsmanden på Færøerne, Garantifonden for indskydere og investorer, Garban-Intercapital Scandinavia, Grønlands Selvstyre via Rigsombudsmanden i Grønland, GXG Markets A/S, Håndværksrådet, Indsamlingsorganisationernes Brancheorganisation (ISOBRO), InvesteringsForeningsRådet, ISACA Denmark Chapter, IT-branchen, Justitsministeriet, Kirkeministeriet, Klima, Energi- og Bygningsministeriet, KommuneKredit, Kommunernes Landsforening, Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, Kulturministeriet, Kuratorforeningen, KøbmandStandens OplysningsBureau, Landbrug & Fødevarer, Landsforeningen af forsvarsadvokater, Landsorganisationen i Danmark (LO), Lokale Pengeinstitutter, Lønmodtagernes Dyrtidsfond (LD), Miljøministeriet, Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter, Ministeriet for Børn og Undervisning, Ministeriet for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelser, Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri, Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse, NASDAQ OMX Copenhagen A/S, Nets, Patent- og Varemærkestyrelsen, Parcelhusejernes Landsforening, Pensionsstyrelsen, PostDanmarks Juridiske afdeling, Realkreditforeningen, Realkreditrådet, Rederiforeningen af 1895, Regionale Bankers Forening, Regnskabsrådet, Revisorkommissionen, Revisortilsynet, Rigsrevisionen, Sammenslutningen Danske Andelskasser, Sikkerhedsstyrelsen, Skatteministeriet, Skibs- og Bådebyggeriets Arbejdsgiverforening, Social- og Integrationsministeriet, Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet, Statsministeriet, Søfartsstyrelsen, Telekommunikationsindustrien i Danmark, Transportministeriet, Udenrigsministeriet, VP Securities A/S, Western Union, Økonomi- og Indenrigsministeriet og Økonomistyrelsen.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1 (§ 1, stk. 14, i lov om finansiel virksomhed)

Med forslaget til § 1, stk. 14, fastslås, at det med dette lovforslags foreslåede kapitel 20 d i lov om finansiel virksomhed finder anvendelse på danske kreditinstitutter, der via indberetninger bidrager som stillere i forbindelse med fastsættelse af referencerenter. Kreditinstitutterne kan fungere som stillere både i forhold til fastsættelsen af danske og udenlandske referencerenter.

Til nr. 2 (§ 5, stk. 1, nr. 28, i lov om finansiel virksomhed)

I medfør af det foreslåede § 5, stk. 1, nr. 28, indføres en definition af referencerenter.

Referencerente er en rente, der beregnes på baggrund af en række uafhængige stilleres individuelle indberetninger og som i henhold til aftale eller privatretlige regler, f.eks. Finansrådets regler om CIBOR, danner grundlag for en aftalt rentefastsættelse mellem kreditinstitutter eller mellem kreditinstitutter og disses kunder. CIBOR-, CITA- og SWAP referencerenterne vil eksempelvis være omfattet af denne definition. Det bemærkes dog, at T/N-referencerenten, som er en omsætningsvægtet gennemsnitsrente beregnet af Danmarks Nationalbank, ikke med lovforslaget bliver underlagt Finanstilsynets tilsyn, jf. forslaget til § 343 s, stk. 5.

Til nr. 3 (§ 77 a, stk. 1, nr. 6, i lov om finansiel virksomhed)

Den foreslåede ændring af § 77 a, stk. 1, nr. 6, i lov om finansiel virksomhed er en konsekvens af, at der indsættes et nyt § 225, stk. 2, i lov om finansiel virksomhed.

Til nr. 4 (§ 124, stk. 5, i lov om finansiel virksomhed)

Efter den gældende § 124, stk. 1, i lov om finansiel virksomhed skal pengeinstitutters og realkreditinstitutters bestyrelse og direktion sikre, at instituttet har en tilstrækkelig basiskapital og råder over interne procedurer til risikomåling og risikostyring til løbende vurdering og opretholdelse af en basiskapital af en størrelse, type og fordeling, som er passende til at dække instituttets risici. Efter § 124, stk. 2, skal basiskapitalen mindst udgøre 8 pct. af de risikovægtede poster (solvenskravet) og 5 mio. euro (minimumskapitalkravet). Finanstilsynet har i § 124, stk. 5, hjemmel til at fastsætte et højere individuelt solvenskrav end 8 pct.-kravet.

Opgørelsen af solvensbehovet er nærmere beskrevet i Finanstilsynets vejledning om tilstrækkelig basiskapital og solvensbehov. Vejledningen beskriver Finanstilsynets praksis for vurdering af solvensbehovet med henblik på at skabe gennemsigtighed om Finanstilsynets arbejde i forbindelse med inspektioner m.v. Der er i vid udstrækning metodefrihed ved opgørelsen af solvensbehovet, så længe resultatet giver et retvisende billede af solvensbehovet. Udgangspunktet for Finanstilsynets nuværende vejledning er den såkaldte sandsynlighedsmetode. Metoden søger at kvantificere kapitalbehovet til dækning af alle risikotyper gennem opgørelse af det tab, som instituttet vil lide, hvis den enkelte risikotype udmønter sig i en mindre sandsynlig (og for instituttet negativ) hændelse. Sådanne hændelser inkluderer f.eks. store kredittab, svigtende indtjening og tab på værdipapirer. Vejledningen beskriver dog også den såkaldte kreditreservationsmetode, hvor der modsat sandsynlighedsmetoden tages udgangspunkt i minimumssolvenskravet på 8 pct. af de risikovægtede poster som dækkende et instituts almindelige risici. Herefter gives der tillæg til de 8 pct. for ekstraordinære risici, hvilket i praksis vil sige tillæg (kreditreservations) for svage udlån. I forbindelse med inspektioner m.v. anvender Finanstilsynet typisk begge metoder til opgørelse af solvensbehovet. Det følger af bemærkninger til lov nr. 1383 af 20. december 2004 (L 64) og lov nr.

527 af 7. juni 2006 (L 197), at der i vid udstrækning er metodefrihed, og at der kan tages udgangspunkt i mere eller mindre avancerede metoder.

Erfaringen fra navnlig de kriseramte pengeinstitutter har dog været, at det vil være hensigtsmæssigt dels at skifte til en mere enstrengt vejledningstekst med udgangspunkt i kreditreservationsmodellen. Institutterne vil således blive vejledt til at følge den anviste metode, men der vil fortsat være en mulighed for at anvende alternative metoder. Desuden foreslås en mere generel anvendelse af 8+-tilgangen, hvor der med udgangspunkt i minimumssolvenskravet på 8 pct. alene gives tillæg for alle væsentlige over-normale risici, ikke kun på kreditområdet, som det er tilfældet i dag, men også på de øvrige risikotyper. Udgangspunktet er således et »blødt« kapitalkrav, der bygger oven på de 8 pct., som er et »hårdt« kapitalkrav. I tillægget til de 8 pct. af de risikovægtede poster indgår flere risici, blandt andet kreditrisici, f.eks. svag kreditbonitet og koncentrationsrisiko, og kapitaltillæg for dels koncentration på store kunder og dels for koncentration på brancher. Ændringen medfører, at Finanstilsynet ved fastsættelse af det individuelle solvenskrav anvender 8+-metoden. Dette medfører, at Finanstilsynet fremover ikke har metodefrihed.

Ændringen af metoden til opgørelse af solvensbehov skal ses i lyset af, at Finanstilsynet i 2012 har gennemført en ændring af regnskabsreglerne, hvorved der er skabt større troværdighed om pengeinstitutternes opgjorte faktiske solvens og dermed langt større sikkerhed for, at der foretages tilstrækkelige nedskrivninger. Finanstilsynet kan altså have større tillid til, at der samlet set er de tilstrækkelige reservationer på kreditområdet. Dermed er der grundlag for en model, der også indeholder »bløde« kapitalkrav, hvor dele af kapitalkravet i første omgang »kun« er dispositionsbegrænsende, jf. bemærkningerne til den forslåede § 1, nr. 5 (lovforslagets § 225, stk. 2). Det er dog klart, at Finanstilsynet i sådanne situationer også vil kunne påbyde instituttet konkrete initiativer og i sidste ende inddrage instituttets tilladelse, selvom solvenskravet på 8 pct. er opfyldt, hvis ledelsen i instituttet ikke gør alt, hvad de kan, for at genoprette instituttets økonomiske situation, eksempelvis ved manglende fremdrift i kapitalgenopretning m.v., de nødvendige tiltag ikke iværksættes eller genopretningsplaner vurderes ikke at være realistiske. Finanstilsynets anvendelse af 8+-metoden ændrer ikke på, at institutterne har metodefrihed ved opgørelsen af solvensbehovet, så længe resultatet giver et retvisende billede af solvensbehovet.

På baggrund af metodeændringen foreslås det med ændringen af § 124, stk. 5, i lov om finansiel virksomhed, at Finanstilsynet kan bestemme hvilken type kapital, det enkelte institut skal benytte for at opfylde tillægget (»bufferen«). Ved anvendelsen af bestemmelsen er det ikke afgørende, hvorvidt instituttet er nødlidende. Finanstilsynet foretager en konkret og individuel vurdering af det enkelte instituts forhold, men udgangspunktet vil være, at Finanstilsynet vil stille krav om, at kravet skal opfyldes ved egentlig kernekapital (CET1), dvs. aktiekapital, andelskapital eller garantkapital (»going concern«-kapital), idet formålet med kravet er at sikre, at instituttet bedre kan fortsætte sine aktiviteter på trods af yderligere tab. Dette svarer endvidere til kravene til »buffere« i forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om adgang til at udøve virksomhed som kreditinstitut og om tilsyn med kreditinstitutter og investeringselskaber og om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/87/EF om supplerende tilsyn med kreditinstitutter, forsikringsselskaber og investeringselskaber i et finansielt konglomerat (CRD IV) og er i overensstemmelse med sigtet i direktivet om en generel styrkelse af kapitalkvaliteten og den egentlige kernekapital i institutterne.

Til nr. 5 (§ 144, stk. 1, i lov om finansiel virksomhed)

Den foreslåede ændring af § 144, stk. 1, i lov om finansiel virksomhed er en konsekvens af, at der indsættes et nyt § 225, stk. 2, i lov om finansiel virksomhed.

Til nr. 6 (§ 225, stk. 1, i lov om finansiel virksomhed)

Den foreslåede ændring af § 225, stk. 1, i lov om finansiel virksomhed er en konsekvens af, at der indsættes et nyt § 225, stk. 2, i lov om finansiel virksomhed.

Til nr. 7 (§ 225, stk. 2, i lov om finansiel virksomhed)

Efter den gældende § 124, stk. 1, i lov om finansiel virksomhed skal pengeinstitutters og realkreditinstitutters bestyrelse og direktion sikre, at instituttet har en tilstrækkelig basiskapital og råder over interne procedurer til risikomåling og risikostyring til løbende vurdering og opretholdelse af en basiskapital af en størrelse, type og fordeling, som er passende til at dække instituttets risici. Efter den gældende § 124, stk. 2, skal basiskapitalen mindst udgøre 8 pct. af de risikovægtede poster (solvenskravet) og 5 mio. euro (minimumskapitalkravet). Finanstilsynet kan med hjemmel i § 124, stk. 5, fastsætte et højere individuelt solvensbehov end 8 pct.-kravet.

Den gældende § 225 i lov om finansiel virksomhed pålægger Finanstilsynet pligt til at inddrage tilladelsen som pengeinstitut, realkreditinstitut, fondsmæglerselskaber og investeringsforvaltningsselskaber, hvis kapitalkravene i §§ 124, 125 og 125 a i lov om finansiel virksomhed ikke er opfyldt. Opfyldelsen gælder både kravet til solvens og minimumskapital. Der gælder endvidere supplerende krav for fondsmæglerselskaber og investeringsforvaltningsselskaber. Finanstilsynet kan fastsætte en frist til at få tilvejebragt den nødvendige kapital, som kan forlænges.

Som anført i bemærkningerne til den foreslåede ændring af § 124, stk. 5, i lov om finansiel virksomhed tages der ved 8+-modellen udgangspunkt i minimumskravet på 8 pct. af de risikovægtede poster. De normale risici antages at være dækket af 8 pct.-kravet, hvorefter der skal tages stilling til, hvorvidt et institut har risici derudover, som nødvendiggør et tillæg i solvensbehovet. Udgangspunktet er således et »blødt« kapitalkrav, der bygger oven på de 8 pct., som er et »hårdt« kapitalkrav. Det foreslås på den baggrund med det foreslåede § 225, stk. 2, 1. pkt., at et institut, der opfylder solvenskravet i § 124, stk. 2, nr. 1, og minimumskapitalkravet i § 124, stk. 2, nr. 2, men som ikke overholder solvenskravet, som er fastsat i medfør af § 124, stk. 5, skal iværksætte de fornødne foranstaltninger med henblik på at overholde dette solvenskrav. Det betyder, at instituttet ved brud på det »bløde« kapitalkrav skal iværksætte en række foranstaltninger, herunder relevante dispositionsbegrænsende tiltag, med henblik på at sikre, at den nødvendige eller den korrekte bufferkapacitet tilvejebringes. Instituttets ledelse skal således løbende være opmærksom på, at det nødvendige og korrekte kapitalgrundlag er til stede.

Det fremgår videre af det foreslåede § 225, stk. 2, 2. pkt., at Finanstilsynet i de tilfælde, hvor instituttet opfylder solvenskravet og minimumskapitalkravet i § 124, stk. 2, men Finanstilsynet har fastsat et højere solvenskrav i medfør af § 124, stk. 5, kan påbyde instituttet at foretage de nødvendige foranstaltninger inden for en af Finanstilsynet fastsat frist. Ved meddelelse af påbud om at instituttet skal foretage sådanne foranstaltninger, kan Finanstilsynet iværksætte en række tilsynsprocesser og begrænsninger på instituttets dispositionsfrihed med henblik på at tilvejebringe den nødvendige eller den korrekte bufferkapacitet. Disse tilsynsprocesser kan f.eks. være, at instituttet skal indsende og iværksætte en genoprettelsesplan. En genoprettelsesplan kan blandt andet indeholde elementer såsom tegning af ny kapital, salg af filialer, salg af udlån eller fusion med et stærkere institut eller lignende. Instituttet kan ligeledes blandt andet modtage et forbud mod dividendebetalinger og forbud mod betaling af renter på hybrid kernekapital eller modtage et forbud

mod indfrielse af basiskapital (såvel kernekapitalelementer som supplerende lånekapital). Finanstilsynet kan i den forbindelse f.eks. vælge at indhente en erklæring fra ledelsen, som ikke er tidsbegrænset, hvoraf det fremgår, at ledelsen vil indstille til generalforsamlingen, at der ikke skal ske udbyttebetaling. Samtidig kan Finanstilsynet kræve, at instituttet foretager de nødvendige organisatoriske og ledelsesmæssige ændringer m.v.

Det er formålet med forslaget, at Finanstilsynet kan følge de institutter, som ikke opfylder det »bløde« kapitalkrav, tæt. Det er dermed en forudsætning, at institutterne ikke får lov til at fortsætte for længe uden at iværksætte genopretning til større skade og tab for indskydere og kreditorer m.v. Hvis instituttet ikke får rettet op på kapital situationen, vil Finanstilsynets reaktion gradvist blive hårdere således, at tilsynsreaktionerne eskaleres, eksempelvis i form af påbud eller ved i sidste ende at inddrage tilladelsen. Finanstilsynet har i den forbindelse mulighed for løbende under processen at påbyde instituttet at iværksætte andre eller yderligere foranstaltninger samt at justere på allerede meddelte foranstaltninger, hvis den konkrete situation og instituttets forhold kræver det. Finanstilsynet kan således tilbagekalde tilladelsen, selvom 8 pct.-kravet er opfyldt, hvis der ikke er fremdrift i kapitalgenopretningen m.v., nødvendige tiltag ikke iværksættes eller genopretningsplaner ikke vurderes realistiske at gennemføre.

Det fremgår af det forslåede *stk. 2, 4. pkt.*, at Finanstilsynet kan fastsætte en frist efter *stk. 1* til opfyldelse af det i § 124, *stk. 5*, nævnte kapitalkrav, hvis instituttet ikke foretager de nødvendige foranstaltninger, herunder hvis de nødvendige foranstaltninger ikke opfyldes inden for en af Finanstilsynet fastsat frist.

De i bestemmelsen nævnte frister fastsættes blandt andet med henblik på at opretholde en tilstrækkelig fremdrift i instituttets proces. Finanstilsynet vil ved fastsættelse af fristerne tage hensyn til sagens karakter og de konkrete omstændigheder. Ved fastsættelse af tidsfristerne er det afgørende, at fastsættelsen sker under hensyntagen til den finansielle stabilitet, herunder risikoen for indskydere og investorer m.v. Fristen kan forlænges, hvis Finanstilsynet finder det forsvarligt under hensyntagen til de nævnte kriterier.

I overensstemmelse med gældende ret fastsætter Finanstilsynet ved brud på solvenskravet og minimumskapitalkravet en (kortere) frist i overensstemmelse med kriterierne i § 225, *stk. 4*, i lov om finansiel virksomhed til at finde en løsning for instituttet, uden at § 225, *stk. 2*, finder anvendelse. I modsat fald inddrager Finanstilsynet instituttets tilladelse.

Muligheden for at iværksætte en række tilsynsprocesser og dispositionsbegrænsninger er en bevægelse væk fra den nuværende lovgivning, hvor institutter, der ikke har den tilstrækkelige kapital, får inddraget tilladelsen, i retning af noget mere gradvist med tidligere indgriben med dispositionsbegrænsninger m.v. Det er vurderingen, at dette vil være i overensstemmelse med CRD IV og CRR, hvor kapitalbevaringsbufferen og den modcykliske »buffer« heller ikke er »hårde« krav, der fører til, at et institut får inddraget tilladelsen. Det er endvidere i overensstemmelse med aktstykke 181, som blev tiltrådt af et flertal i Finansudvalget den 7. september 2011, og som udmønter dele af aftalen om en række konsolideringsinitiativer, som blev indgået den 25. august 2011.

Sager om fastsættelse af foranstaltninger vil som udgangspunkt skulle forelægges Det Finansielle Råd, jf. den foreslåede § 345, *stk. 2*, i lov om finansiel virksomhed. Påbud truffet af Det Finansielle Råd vil som udgangspunkt skulle offentliggøres, jf. den foreslåede § 354 a i lov om finansiel

virksomhed, hvorved aktionærer, kunder m.v. bliver bekendt med situationen. Offentliggørelse skal imidlertid ikke ske, hvis det vil medføre uforholdsmæssig stor skade for instituttet eller efterforskningsmæssige hensyn taler imod offentliggørelse, herunder f.eks. hvis instituttets muligheder for at gennemføre genopretning reelt umuliggøres.

Efter offentliggørelsesbekendtgørelsen skal Finanstilsynet efter hver inspektion udarbejder en kort redegørelse med Finanstilsynets vurdering af instituttet, herunder de væsentligste påbud, påtaler og risikoplysninger. Redegørelsen offentliggøres af institutterne og Finanstilsynet i nævnte rækkefølge. Bekendtgørelsen indebærer tillige, at Finanstilsynet udarbejder en redegørelse for de påbud, påtaler og risikoplysninger, der gives mellem inspektioner, og som vurderes at være af væsentlig betydning for instituttets kunder, indskydere, øvrige kreditorer m.v., som ligeledes skal offentliggøres. Ligesom ved afgørelser truffet af Det Finansielle Råd skal der ikke ske offentliggørelse i situationer, hvor det efter Finanstilsynets vurdering vil medføre uforholdsmæssig stor skade for instituttet, herunder f.eks. hvis instituttets muligheder for at gennemføre genopretning reelt umuliggøres, eller hvis efterforskningsmæssige hensyn taler imod.

Efter bekendtgørelse om kapitaldækning skal institutter offentliggøre oplysninger om solvensbehovet kvartalsvis eller halvårligt. Bekendtgørelsen indeholder en række undtagelser til offentliggørelsespligten. Institutterne kan bl.a. undlade at offentliggøre oplysningerne, hvis den information, som formidles, må betragtes som fortrolig, eller hvis offentliggørelse af oplysningerne vil medføre uforholdsmæssig stor skade på institutternes konkurrenceevne, herunder f.eks. hvis instituttets muligheder for at gennemføre genopretning reelt umuliggøres. Institutterne kan ikke udsætte offentliggørelsen, hvis dette vil kunne vildlede offentligheden, og instituttet ikke kan sikre, at oplysningerne behandles fortroligt.

Såfremt virksomheden efter de børsretlige regler skal udsende en selskabsmeddelelse, skal offentliggørelse efter de ovenfor nævnte regler afvente selskabsmeddelelsen.

Til nr. 8 (§ 225, stk. 4, i lov om finansiel virksomhed)

Den foreslåede ændring af § 225, stk. 3, i lov om finansiel virksomhed er en konsekvens af, at der indsættes et nyt § 225, stk. 2, i lov om finansiel virksomhed.

Til nr. 9 (§ 225, stk. 5 og 6, i lov om finansiel virksomhed)

Den foreslåede ændring af § 225, stk. 4, i lov om finansiel virksomhed er en konsekvens af, at der indsættes et nyt § 225, stk. 2, i lov om finansiel virksomhed.

Til nr. 10 (§§ 343 s og 343 t, i lov om finansiel virksomhed)

§ 343 s

Med den foreslåede indsættelse af § 343 s, stk. 1, i lov om finansiel virksomhed fastslås, at stillerne af referencerenter skal sikre, at rammerne for fastsættelsen er betryggende for kreditinstitutterne og disses kunder.

Med forslagets *stk. 2* foreslås, at der ved stillere af referencerenter forstås kreditinstitutter, der ved indberetninger til en beregner bidrager til fastsættelsen af referencerenter.

Det foreslås endvidere med *stk. 3*, at Finanstilsynet skal føre tilsyn med kreditinstitutternes fastsættelse af referencerenter. Således skal Finanstilsynet føre tilsyn med, at rammerne for fastsættelsen er betryggende, herunder at stillerne har tilstrækkelige retningslinjer og kontroller.

Tilsynet vil være et tilsyn med de processer, der foregår i kreditinstitutterne i forbindelse med fastsættelse af referencerenter, herunder f.eks. CIBOR-, CITA- og SWAP referencerenterne. Det bemærkes dog, at T/N-referencerenten, som er en omsætningsvægtet gennemsnitsrente beregnet af Danmarks Nationalbank, ikke med lovforslaget bliver underlagt Finanstilsynets tilsyn, jf. forslaget til *stk. 5*.

Hvis der oprettes andre referencerenter, vil indberetningerne til fastsættelsen af disse også være underlagt Finanstilsynets tilsyn. Finanstilsynets tilsyn vil ikke være et tilsyn med det faktuelle referencerenteniveau, som i vidt omfang vil være baseret på et skøn baseret på det underliggende marked, men i stedet et procesorienteret tilsyn, der kan medvirke til at sikre, at rammerne for fastsættelsen er betryggende.

Finanstilsynet fører tilsyn med de kreditinstitutter, der agerer som stillere i forbindelse med fastsættelse af referencerenterne. Ved stillere af referencerenter forstås kreditinstitutter, der ved indberetninger bidrager til fastsættelsen af referencerenter.

Finanstilsynet vil med lovforslaget blive tildelt en række beføjelser, der skal sikre muligheden for et effektivt tilsyn.

Tilsynet vil bl.a. indebære et tilsyn med, at danske kreditinstitutter på tilstrækkelig vis kan redegøre for de forhold, der ligger til grund for deres indberetninger til såvel danske som udenlandske referencerenter. Desuden skal der føres tilsyn med, at de metoder, herunder de forretningsgange og eventuelle nødvendige it-systemer, som ligger til grund for den indberettede rente, er til stede i institutterne og kan fungere på betryggende vis. Endelig skal der føres tilsyn med kreditinstitutternes governance-forhold, herunder særligt i forhold til funktionsadskillelse og interne kontroller, relateret til deres indberetning til fastsættelsen af referencerenter. Yderligere vil tilsynet indebære en vurdering og undersøgelse af de forudsætninger stilleren anvender som grundlag for indberetningerne, herunder eksempelvis stillerens og/eller branchens forståelse af ”prime bank” og hvorledes disse er dokumenteret. Opremsningen er eksempler på, hvad tilsynsvirksomheden kan omfatte, men den er ikke udtømmende.

Hvis Finanstilsynet i sit tilsyn vurderer, at en udvikling i referencerenten ikke umiddelbart kan forklares eller vurderes at være afvigende, kan Finanstilsynet på anmodning indhente indberetninger af referencerenterne og yderligere oplysninger evt. i form af tilhørende logbog fra en eller flere stillere af referencerenten med henblik på at få forklaret de indberetninger, som ligger til grund for referencerenten.

Det fremgår af forslaget til *stk. 4*, at Finanstilsynet bemyndiges til at udstede nærmere regler om tilsynsforpligtelsen i henhold til *stk. 13*. Således kan der i bekendtgørelse opstilles mere detaljerede rammer omkring tilsynet med fastsættelsen af referencerenterne. Bemyndigelsen indebærer, at Finanstilsynet kan opstille, hvilke krav der skal gælde for stillerne af referencerenter. Kravene skal sikre at stillerne har tilstrækkelige forretningsgange og kontrol med beregningen, herunder opgørelsesmetoden inklusive de subjektive og objektive elementer, der indgår heri.

De interne forretningsgange skal sikre, at der er interne kontrolprocedurer for stillere, og at der er adskillelse mellem de informationer der lægges til grund for stillerens indberetninger til

fastsættelsen af referencerenten og øvrig information om f.eks. den finansielle virksomheds egne handelspositioner, som refererer til referencerenter.

Det vil i bekendtgørelsen blive reguleret, at alle danske kreditinstitutter, der fungerer som stillere af referencerenter, skal have dennes eksterne revision til at foretage en gennemgang af fastsættelsen og udarbejde rapport herom til brug for Finanstilsynets tilsyn hermed.

Det vil endvidere fremgå af bekendtgørelsen, at stillerne på daglig basis skal kunne dokumentere hvilke overvejelser, der ligger til grund for daglige ændringer i de indberettede referencerenter, herunder om der er forhold som kun influerer på enkelte af referencerenterne eller som bevirker at indberetningen afviger fra den beskrevne metode. Dette kan eksempelvis ske ved at virksomheden fører en logbog, som indeholder oversigt over ændringerne i indberetningerne og subjektive betragtninger som eksempelvis bankens risikovillighed, forventninger til markedsudvikling og vurdering af likviditetssituationen (hvis denne ikke er objektiv). På forespørgsel skal dokumentationen fremvises til Finanstilsynet, jf. forslaget til § 343 t.

§ 343 t

Med forslaget til § 343 t i lov om finansiel virksomhed følger, at Finanstilsynet kan indhente oplysninger efter § 347, stk. 1-4, i lov om finansiel virksomhed om fastsættelsen af referencerenter, til brug for Det Europæiske System af Centralbanker, Den Europæiske Banktilsynsmyndighed, Det Europæiske Råd for Systemiske Risici, Den Europæiske Tilsynsmyndighed for Forsikrings- og Arbejdsmarkedspensionsordninger og Den Europæiske Værdipapir- og Markedstilsynsmyndighed samt organer etableret af disse under forudsætning af, at modtagerne af oplysningerne har behov herfor til varetagelsen af deres opgaver. § 347, stk. 6, finder også anvendelse på indhentelse af oplysninger vedrørende fastsættelse af referencerenter.

Yderligere følger, at de generelle regler om tilsyn med finansielle virksomheder finder anvendelse på Finanstilsynets tilsyn med fastsættelsen af referencerenter. Det betyder bl.a., at Finanstilsynet påser, at reglerne overholdes, at Det Finansielle Råd får kompetence til at behandle sager vedrørende fastsættelse af referencerenter, og at Finanstilsynet kan foretage inspektionsbesøg hos stillere af referencerenter. Herudover finder bestemmelserne om Finanstilsynets tavshedspligt, lovens særlige partsbegreb, reglerne om udstedelse af påbud, og offentliggørelse også anvendelse for stillere af referencerenter. Således finder § 354 i lov om finansiel virksomhed om Finanstilsynets mulighed for videregivelse af oplysninger også anvendelse på tilsynet med fastsættelsen af referencerenter, uanset om oplysningerne er indhentet i medfør af § 347 eller § 343 t.

Finanstilsynet kan kræve alle oplysninger fra stillere af referencerenter, som skønnes nødvendige for Finanstilsynets virksomhed. Med forslaget følger, at Finanstilsynet kan få adgang til stillere af referencerenter med henblik på indhentelse af oplysninger, herunder ved inspektioner. Denne adgang kan tilvejebringes uden brug af retskendelse, mod behørig legitimation.

Finanstilsynets adgang til at foretage inspektionsbesøg er omfattet af undtagelsen i Grundloven § 72 om boligens ukrænkelighed. Finanstilsynet har derfor som udgangspunkt udelukkende adgang til forretningslokaler. I tilfælde, hvor en virksomhed er af så ringe størrelse, at dets forretningslokale befinder sig i et privat hjem, har Finanstilsynet dog adgang hertil i overensstemmelse med denne bestemmelse. Finanstilsynet må kun skaffe sig adgang til en virksomheds forretningslokaler uden retskendelse, hvis det er nødvendigt for, at Finanstilsynet kan udøve sin tilsynsvirksomhed. Det er

en betingelse, at formålet ikke kan opnås ved brug af mindre indgribende foranstaltninger. Hvis der er en begrundet mistanke om en strafbar overtrædelse af den finansielle lovgivning, finder retsplejelovens regler om ransagning anvendelse.

Til nr. 11 (§ 373, stk. 2, i lov om finansiel virksomhed)

Med forslaget til ændring af § 373, stk. 2, sikres, at overtrædelser af reglerne i § 343 s om fastsættelse af referencerenter straffes med bøde.

Til § 2

Til nr. 1

Det foreslås, at Finansiell Stabilitet A/S skal ledes af en bestyrelse bestående af op til 7 medlemmer, der vælges på generalforsamlingen. Efter den gældende bestemmelse har bestyrelsen skulle bestå af 7 medlemmer.

Med ændringen skabes den fleksibilitet, som nødvendiggøres af selskabets særlige funktion som afviklingsselskab for nødlidende pengeinstitutter med deraf stigende og faldende forretningsomfang. Selskabets nuværende bestyrelse består af 6 medlemmer. Med den foreslåede ændring kan bestyrelsens størrelse på 6 medlemmer opretholdes ved et uændret forretningsomfang.

Til § 3

Til nr. 1 (§ 20, stk. 4)

Bestemmelsen i § 20, stk. 4, indeholder en bestemmelse om ophøret af efterladtes ret til erstatning for tab af forsørger.

Ved lov nr. 1587 af 20. december 2006 blev § 20 i arbejdsskadesikringsloven omformuleret i konsekvens af den gradvise forhøjelse af folkepensionsalderen. Formålet med ændringen var at præcisere, at modtageren havde ret til erstatningen frem til pågældende fik ret til folkepension.

Ved en beklagelig fejl fik bestemmelsen en forkert affattelse, der nu genoprettes ved dette forslag, der præciserer, at det er den efterladtes overgang til folkepension, der er ophørstidspunktet for erstatningen for tab af forsørger.

Til nr. 2 (§ 44)

Bestemmelsen i § 44 indeholder regler om anke af Arbejdsskadestyrelsens afgørelser til Ankestyrelsen m.v.

Ved lov nr. 186 af 18. marts 2009 blev § 44, stk. 2 ophævet, og stk. 3-6 blev herefter stk. 2-5. Den ophævede bestemmelse indeholdt regler om anke af Arbejdsskadestyrelsens afgørelser om branchetilhørsforhold i Arbejdsmarkedets Erhvervssygdomssikring.

Stk. 3, der blev stk. 2, og stk. 7, henviste før lovændringen til stk. 2.

Disse bestemmelser blev ved en beklagelig fejl ikke konsekvensændret.

Forslaget indeholder en konsekvensændring af bestemmelserne.

Til nr. 3.

Efter gældende praksis, er statens tjenestemænd i Grønland sikret efter lov om arbejdsskadesikring. Det samme gælder andre statsansatte, som ikke har fast bopæl i Grønland. Bestemmelsen har til formål at lovfæste denne praksis. Derved opnås samme retsstilling for statens ansatte i Grønland, som gælder for statens ansatte på Færøerne. Det indebærer, at statens selvforsikringsordning gælder for disse personer. Bestemmelsen skal ses i sammenhæng med § 2 i lov nr. 1528 af 21. december 2010, om arbejdsskadesikring i Grønland, som definerer den personkreds, der er arbejdsskadesikret efter de grønlandske regler. Samlet set opnås et klarere retsgrundlag for afgrænsning af personkredsen samt en præcisering af, at staten betaler ydelser og administrationsbidrag for statsansatte i Grønland.

Til § 4

Det foreslås med *stk. 1*, at lovforslaget træder i kraft den 1. januar 2013, med undtagelse af lovforslaget § 1, nr. 3-9, jf. forslagens *stk. 2*.

Med lovforslaget får Finanstilsynet mulighed for at indsamle materiale, som vedrører forhold der ligger tilbage i tiden, således at Finanstilsynet bliver i stand til at udføre et helhedsorienteret tilsyn i relation til om rammerne for fastsættelse af referencerenter er betryggende. Indsamlet materiale vedrørende forhold tilbage i tiden vil også kunne indgå i og dermed bidrage til at danne et fuldt og helt billede af en evt. straffesag om overtrædelse af den fremtidige lovgivning. Finanstilsynet får dog ikke med lovforslaget mulighed for at håndhæve en overtrædelse af lovgivning, som ikke var gældende på daværende tidspunkt.

Som det fremgår af de almindelige bemærkninger og bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 10, vil Finanstilsynet med lovforslaget kunne kræve alle oplysninger fra danske kreditinstitutter, der bidrager til fastsættelsen af referencerenter. Med forslaget følger, at Finanstilsynet kan få adgang til stillere af referencerenter med henblik på indhentelse af oplysninger, herunder ved inspektioner. Denne adgang kan tilvejebringes uden brug af retskendelse, mod behørig legitimation. Dette gælder også i relation til indhentelse af materiale, som vedrører forhold der ligger tilbage i tiden.

Finanstilsynet vil således kunne indhente oplysninger, der ligger tilbage i tiden, fra de danske kreditinstitutter, der har bidraget som stillere til fastsættelse af danske og udenlandske referencerenter, dvs. også fra danske kreditinstitutter som ikke på ikrafttrædelsestidspunktet er stillere til danske eller udenlandske referencerenter.

Finanstilsynet vil derfor kunne indhente oplysninger om historiske indberetninger samt oplysninger, der ligger tilbage i tiden, til belysning af, hvilke rammer kreditinstitutterne har haft for fastsættelse af referencerenter, herunder hvilken metode, der har ligget til grund for den indberettede rente. Finanstilsynet kan med denne mulighed foretage en vurdering af referencerentens tidligere udvikling med henblik på at kunne identificere, hvilke markedstendenser og subjektive vurderinger nuværende og tidligere stillere har anvendt som grundlag for indberetninger til referencerenter tilbage i tiden, herunder hvilke ændringer i markedsforhold eller andet, som tidligere har medført overvejelser om eller faktiske ændringer i stillernes indberetninger.

Det foreslås med stk. 2, at lovforslagets § 1, nr. 3-9, træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende.

Til § 5

Det fremgår af *stk. 1*, at §§ 1 og 3 gælder ikke for Færøerne og Grønland, men ændringerne i lov om finansiel virksomhed kan, jf. *stk. 2*, ved kongelig anordning helt eller delvis sættes i kraft for Færøerne og Grønland med de afvigelser, som de færøske og grønlandske forhold tilsiger. De foreslåede ændringer i lov om arbejdsskadesikring kan ikke sættes i kraft for Færøerne og Grønland.

Lovforslagets ændringer i lov om finansiel stabilitet finder direkte anvendelse for både Færøerne og Grønland.

UDKAST